

ÇOCUKLARDA MAHREMİYET EĞİTİMİ

ESENYURT FEVZİ DANIŞ İLKOKULU REHBERLİK SERVİSİ

BEDENİM BANA ÖZEL

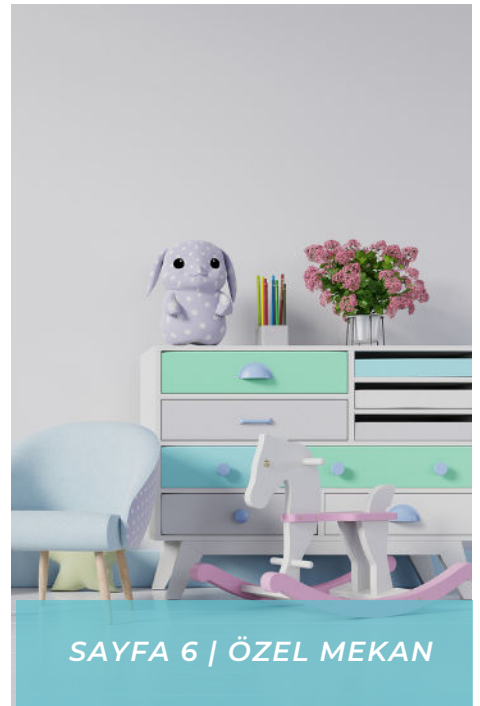
Mahremiyet eğitiminde, çocuğun kendi fiziksel özelliklerini, karşı cins ile olan farklılıklarını, bedeninin biricik ve ona ait olduğunu, kendi izni olmadan hiçkimsenin bedenine dokunamayacağını, kişisel sınırları ve bedenini nasıl koruyabileceğini, iyi ve kötü dokunuşları öğretmek amaçlanır. s. 02

MAHREMİYET EĞİTİMİ NEDEN GEREKLİ?

Mahremiyet eğitimi bireyin kendisini tanımasına, sorumluluk bilinci ve vicdan gelişimine katkıda buludur. s. 03

EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

Çocuğa mahremiyet eğitimi verirken özel alan tanımı, iyi-kötü dokunma farkındalığı oluşturulması, "hayır" demesinin öğretilmesi son derece önemlidir. s. 04

MAHREMİYET

Mahremiyet eğitimi cinsel kimlik gelişimi ile çocuğun kendisinin ve diğer insanların duyması, bedeni koyabilmesi, ker öğrenmesi ve rul için gerekli bilgilere kültüre, farklı ina mahremiyet eğiti

Anne baba olara rahatça yanıtlar yanıtlanma konusu sorularına kendik yanıt vermeleri açısından oldukça önemlidir.

Benim Çocuğum Merak Etmiyor Demeyin !

Çocuğın soru sormaması merak etmediği anlamına gelmez, yalnızca konuşmak için uygun fırsatlar yaratılmamıştır ya da çekiniyor olabilir. Merak, çocuk için olağan bir süreçtir. Bu merakın en doğru şekilde giderilmesi çocuğın gelişiminde çok önemlidir. Çocuğunuzla güven duygusuna dayalı bir ilişki kurun.

Eğitim için fırsatları değerlendirin ve merak ettiği şeyleri sorması için yüreklendirin. Çocukların sorularına aile tarafından karşılık verilmesi çocukların kendi ve çevrenin sınırlarını tanımaları ve korumalarında önemli etkiye sahiptir.

Cinsel kimlik gelişimine katkı sağlayacak, merakını giderecek yaşının gerektirdiği kadar bilgisi olmayan bir çocuk, ileriki yaşlarda karşı cinsle olacak sosyal-duygusal ilişkisinde çekingen, güvensiz bir tutum sergileyebilir, merak ettiği soruların yanıtını bulmak için yanlış bilgi kanallarını seçebilir. Bu nedenle, "benim çocuğum hiç soru sormuyor neyse ki" demek yerine iyi gözlem yapıp, gerektiği kadar bilgi paylaşmak önemlidir.

Canva

Forbidden (403)

Sorry, you cannot access this page

Please visit our [Help Center](#) for more information. Error code: [85959419af68598c]

ÇOCUKLARDA "MASTÜRBASYON"

Çocukta mastürbasyon, çocuğın be-aya yönelik keşfi olarak görülür. Bu davranışın doğal olduğunu fark eden ebeveynler bilinçli bir şekilde yaklaşabilir. Çocukta mastürbasyonun fiziksel ve psikolojik yönden zararlı olmadığını; parmak emme davranışları ile mastürbasyonun farklı bir kavram olduğunu belirtmek önemlidir.

Mastürbasyonun çocukta mastürbasyonun doğasına tanık olduğunda;

- utandırmadan,
- korkutmadan,
- fiziksel müdahalede bulunmadan
- dikkatini başka tarafa çekmek önemlidir.

MAHREMİYET EĞİTİMİ NEDEN GEREKLİ?

Bireyin Kendisini Tanımasına Katkıda Bulunur

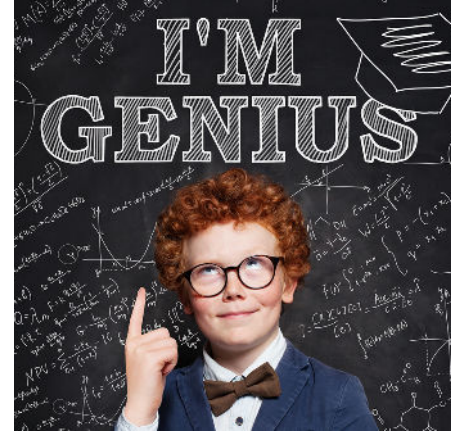
Kendini tanıyan insanın kendine ve başkalarına saygısı artar. Bu saygı kendi özelini koruma ve başkalarının özeline girmeyerek saygılı olması noktasında bireyi güçlendirir. Kendimizi tanımamız; neyi, ne için ve nasıl yapmak istediğimizi sorgulamamızı sağlarken davranışlarımızı kontrol etmeyi ve duyguları nasıl yönetebileceğimizi öğrenmemiz için fırsat sağlar. Bu çok yönlü gelişme mahremiyet eğitiminin en önemli getirilerindedir.

Bireyin Sorumluluk Bilinci Geliştirmesine Katkıda Bulunur

Sorumluluk; bireyin uyum sağlaması, üzerine düşen görevleri yerine getirmesi ve yaptıklarının başkaları üzerindeki etkilerinin sonuçlarını üstlenmesi, başkalarının haklarına saygı göstermesi ve kendi davranışının sonuçlarına sahip çıkabilmesi olarak tanımlanabilir.

Bireyin Vicdan Gelişimine Katkıda Bulunur

Freud vicdana süperego demektedir. Süperego, çocuğa ailesi ve toplum tarafından aktarılan değerleri, ahlâki kuralları ve gelenekleri temsil eder. Vicdan potansiyel olarak her insanda yer almaktadır. Ancak vicdan bir eğilim olarak her insan da bulunsa da, nasıl bir şekilde bürüneceği sosyal öğrenmeyle belirlenir. Mahremiyet Eğitimi, bireyin kendisinin ve insanların özel alanına saygı duymaya katkı sağlamayı hedefler.

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

Çocuk soru sorduğunda geçiştirmeden, merakını giderecek düzeyde kısa ve net yanıtlar vermek gerekir. Eğer merakını sizin cevaplarınızla gideremezse güvenilir olmayan şekillerde gidermeye çalışacaktır.

Çocuğun asıl merak ettiği şeyi iyi anlamak ve bu nedenle önce onun ne düşündüğü bulmak önemlidir. Böylece çocuğunuzun sağdan soldan duymuş olduğu gerçek dışı bilgileri düzeltme fırsatı bulunmuş olur.

Eğer soruları çocuğunuzun düzeyine göre nasıl cevaplayacağınızı bilmiyorsanız dürüstçe bunu onunla paylaşmalı ve en kısa zamanda öğrenip geri dönüş yapmalısınız. Bu noktada çocukların yaşlarına uygun resimli kitaplardan faydalanabiliriz.

Çocuk soruyu hangi ebeveynine soruyorsa o cevap vermeli, kızlara anneler erkeklere babalar gibi bir ayırım yapılmamalıdır.

Evin içerisinde özel alanların varlığını hissettirin. Yatak odası, banyo ve tuvalet gibi yerlerde kapıların çalınması, izinsiz çocuğun odasına girilmemesi ve bu konuda başta ebeveynin model olması gerekmektedir.

Çocuğa sormadan ona sarılmak, öpmek, özel bölgelerine dokunarak sevmek, "aşkım, bitanem" gibi kelimeler kullanarak seslenmek, yabancılarla konuşması ve temasa geçmesi konusunda zorlamak, çocukları dudaktan öpmek, başkalarının yanında iç çamaşırlarını değiştirmek, çocuğun yanında giyinip soyunmak... çocuğun cinsel kimlik gelişimi ve bedeninin özel olduğu algısı açısından oldukça sakıncalı durumlardır.

Çocuklara bedeninin kendisine ait olduğu bilgisi verilmeli ve bedeni ile ilgili kararlarına saygı duyulmalı, çocuğun sınırları ihlal edilmemelidir.

Özel bölgeler çocuğa açıklanmalı ve sizlerin belirlediği kişiler dışında kimsenin dokunmaması ve görmemesi gerektiği söylenmelidir. Böyle bir durumda mutlaka size söylemeleri konusunda cesaretlendirilmelidir.

İYİ SIR-KÖTÜ SIR "HAYIR" DEME REFLEKSİ

Hoşlanmadığı bir durumda dokunuşta HAYIR demesi öğretilmeli, yakalamaca gibi oyunlarla çocuğun refleksleri güçlendirilmeli ve iyi sır-kötü sır kavramları üzerinde durularak rahatsızlık duydukları her konuda size gelebilecekleri, onu ne olursa olsun her zaman seveceğinizi söylemeli, güvende hissetmesi sağlanmalıdır.

Çocukların yaşının üstünde, cinsel bilgiye maruz kalmaması için denetimsiz televizyon-telefon-internet-tablet kullanımına engel olunmalı ve internet ayarlarının (Aile koruma paketi) çocukların kullanımına uygun hale getirilmesi sağlanmalıdır.

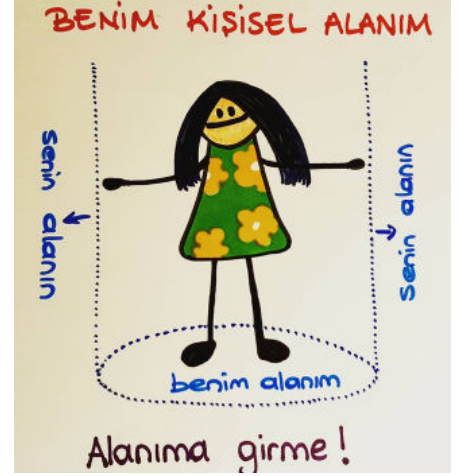
Çocuğunuzun yaşına ve ihtiyacına uygun görsellerle desteklenmiş çocuk kitaplarından faydalanabilirsiniz.

Her kitap her çocuğa uygun olmayabilir. Öncesinde sizler okuyup uygun görürseniz çocuğunuzla paylaşabilirsiniz.

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

Özel Alan Tanımlama

Çocuğun kendi mahremini, özel alanını koruyabilmesi için öncelikle bu alanı çocuğa tanımlamak gerekir. Anlatılırken bedeninin ona ait olduğu vurgulanmalıdır. Vücudun kişiye özel olan bölgeleri, bu bölgelerin gizlenmesi gerektiği çocuğa iki yaşından itibaren yavaş yavaş anlatılabilir. Bu özel alan ailenin yaşadığı topluma ve sahip olduğu inanca göre değişmekle birlikte genel olarak cinsel bölgeleri kapsar. Her aile kendi inancına, düşüncesine göre çocuğun vücudunda mahrem alan tanımlayabilir. Bu alanın başkalarından gizlenmesi ve anne-baba yanındayken doktorlar dışında bu bölgeye kimsenin dokunmaması gerektiği çocuğa öğretilmelidir. Çocuk için tanımlanan özel alan aynı zamanda anne-babanın da özel alanıdır. Çocuk anne-babasının özel alanlarını görmek istediğinde aile izin vermemeli, bu alanların kişiye özel olduğunu belirtmeli ve kimseye gösterilemeyeceğini anlatmalıdır.

Odanıza İzin Alarak Girmesi Gerektiğini Öğretme

Çocuklara dört-beş yaştan itibaren anne-babanın odası kapalı ise odaya kapıyı çalarak ve izin alarak girmesi gerektiği öğretilmelidir. Çünkü bu oda anne-babanın özel alanıdır ve özel alanlara girişte izin alınır. Çocuğun odasına girerken, kapısının çalınması da çocuğa iyi bir model oluşturacaktır. Odaya izinsiz girdiğinde çocuğa, "Odamızda giyiniyor olabiliriz, bu yüzden kapı kapalı ise tıklatıp izin alarak içeri girmelisin" şeklinde açıklama yapılabilir.

Tuvaletin Kapısını Kapalı Tutması Gerektiğini Öğretme

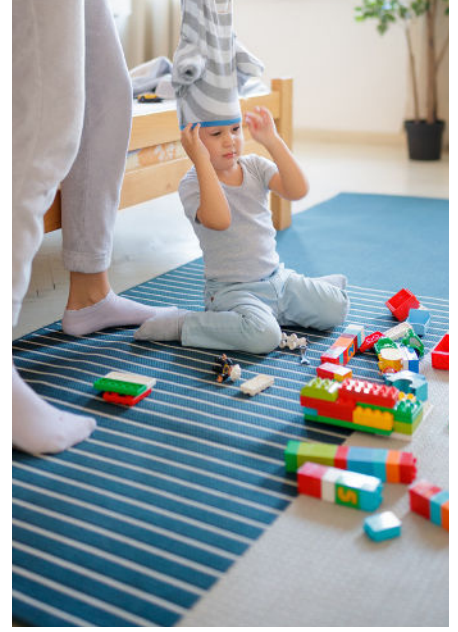
Çocukların iki yaşında itibaren ve gereken olgunluğa ulaşıncaya tuvalet alışkanlığını kazanmaya başlaması ve büyüdükçe tuvalet sonrası temizliklerini yapmayı öğrenmesi beklenir. Anne-baba bu dönemleri dikkate alıp çocuğa tuvalet eğitimi verebilir. Eğitimin bir parçası olarak tuvalette yalnız olunması, başkalarının göreceği şekilde tuvaletini yapmaması gerektiği çocuğa anlatılabilir. Anne-baba belirlediği bu kurala kendisi uyarsa, çocuğun bu kuralı öğrenmesi daha kolay olacaktır. Çocuk oturak (lazımlık) kullanıyorsa, mümkün olduğunca bu oturak evin ortak kullanım alanlarına konmamalı, tuvalet ya da banyoda kullanılmalıdır.

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

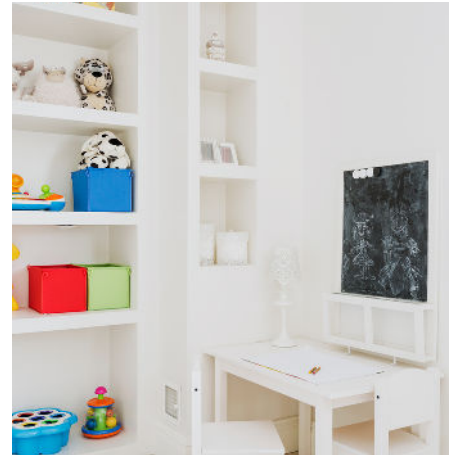
Çocuğun Özel Alanlarına Saygılı Olma

Çocuğu küçük yaştan itibaren başkalarının yanında giydirmemek, altlarını değiştirirken bile bir başka odaya götürmek çocuğun mahremiyetine saygıyı gösterir. "Daha küçük" diye düşünerek çocuğu iç çamaşırına varıncaya kadar başkalarının önünde soyup giydirmek doğru değildir. Özellikle dört-beş yaşından sonra çocuk iç çamaşırını çıkarırken ve temizlerken gözleri kısarak ya da başı hafif yana çevirerek o alana saygı gösterdiğimizi hissettirmek çocuklarda mahremiyet duygusunun gelişmesine katkı sağlayacaktır. En geç yedi yaşından sonra banyoda çocukların kendi mahrem alanlarını kendi temizlemelerine fırsat tanımak da mahremiyet duygusunun gelişimi açısından güzel olacaktır. Yine kardeşleri dört- beş yaşından sonra birlikte banyoya sokmamak, sokulması zorunlu olan durumlarda ise onları iç çamaşırları ile yıkamak gerekmektedir. Sağlıklı bir mahremiyet duygusu açısından çocuğun başkalarının önünde elbiselerini çıkarmaması, giyinip soyunmaması gerektiği zaman zaman çocuğa hatırlatılmalıdır. Tabi ki anne babanın da çocuğun görmeyeceği bir alanda giyinip, soyunması da çocuğun bütüncül bir mahremiyet duygusu geliştirmesi açısından önemlidir.

Okulla Birlikte Özel Mekan Tanımlama

Okul dönemi ile birlikte çocuklar için evde bir çekmece ya da sepet belirlenip, çocuğa özel eşyalarını buraya koyabileceği söylenebilir. İlk başlarda çocuklar buraya gerekli gereksiz birçok şeyi koyabilir, ancak zamanla daha seçici davranacaklardır. Onun bu özel alanını anne-babanın izin alarak kullanması çocuğun özel alan düşüncesini pekiştirir. Ergenlik dönemi ile birlikte gençler, kilidi olan daha güvenli özel alanlar talep edebilirler. Ergenler yalnız kalmak isteyebilirler, çocukluk dönemine göre daha utangaç olabilir. Vücudunu anne-babasından gizlemek isteyebilir. Onların bu taleplerini normal karşılamak, özel alanlarına ve isteklerine saygı göstermek daha doğru bir davranıştır.

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

Ebeveyn ve Kardeşe Yatakları Ayırmak

İki yaşla birlikte çocuk yavaş yavaş bağımsızlığını kazanır ve kendi başına yemek yemeye, yolda kendi başına yürümek istemeye başlar. Bu dönem gelişim olarak da çocuğun odasının ayrılabilceği bir zamandır. Ancak yalnızlık, anneden ayrılma, karanlık gibi konularda aşırı duyarlı ve kaygılı olan çocukların zorla yataklarını ayırmak doğru değildir. Öncesinde var olan kaygılar uzman yardımı ile giderilmeli, sonrasında yatak ayırımına gidilmelidir. Birlikte aynı yatakta yatan kardeşlerin yataklarını ise dört-beş yaşından itibaren ayrılabilir.

Özel Alan İhlallerine Tepkinizi Belli Etme

Çocukla birlikte dışarıda gezerken veya televizyon izlerken aniden karşımıza mahremiyet ihlali içeren sahneler ve durumlar çıkabilir. Bu gibi durumlarda çocuğa bir şey demeden onun duyacağı şekilde mahremiyet ihlali yapan kişiye tepki belli edilebilir. Örneğin bir televizyon sahnesinde arkadaşlarının mahrem alanına şaka amaçlı dokunan kişiye seslice kızılabilir. "İnsanların özel yerlerine dokunulmaz" gibi cümlelerle tepki belli edilebilir. Böylece çocuk anne-babanın tepkilerini modelleyerek mahremiyet ihlallerine karşı duyarlı hale gelir. Çünkü çocuklar anne-babaların kendilerine değil de başkalarına verdikleri tepkiler yoluyla daha kolay öğrenmektedirler.

